

KFIR

Klagenemnda for industrielle rettigheter

AVGJØRELSE

Sak: 26/00018
Dato: 29. april 2026

Klager: Orkla Care A/S
Representert ved: Abion AS

Klagenemnda for industrielle rettigheter, med dette utvalget:
Sarah Wennberg Svendsen, Tore Lunde og Margrethe Lunde
har kommet frem til følgende

AVGJØRELSE

1 Kort fremstilling av saken:

- 2 Saken gjelder klage over Patentstyrets avgjørelse av 24. november 2025, hvor begjæring om innsyn i Patentstyrets interne arbeidsdokument i søknadsnummer 202004537 (ordmerket HUSK) ble avslått.
- 3 Patentstyret avsto begjæringen om innsyn fordi dokumentet var utarbeidet for deres egne interne saksforberedelse, jf. varemerkeloven § 25 tredje ledd. Videre konkluderte Patentstyret med at det ikke var grunn til å gi merinnsyn etter offentleglova § 11.
- 4 Klage kom inn den 23. januar 2026. Patentstyret har vurdert klagen og ikke funnet det klart at den vil føre frem. Klagen ble oversendt til Klagenemnda for videre behandling den 27. februar 2026, jf. varemerkeloven § 51 andre ledd.

5 Patentstyrets vedtak er i hovedtrekk begrunnet slik:

- Anmodningen om innsyn avslås i sin helhet.
- Dokumentet er utarbeidet for Patentstyrets interne saksforberedelse. Bestemmelsen i varemerkeloven § 25 tredje ledd gir hjemmel for å unnta et slikt internt arbeidsdokument. Dokumentet inneholder opplysninger om interne vurderinger og beslutningsprosesser i en varemerkesøknad som er under behandling. Dokumentet bærer preg av foreløpige vurderinger og interne drøftelser mellom saksbehandlere. Dokumentets karakter som et løpende arbeidsdokument, utarbeidet til bruk underveis i en søknadsprosess, medfører et styrket behov for å gjøre unntak. Offentliggjøring kan gi et misvisende bilde av det som vil være Patentstyrets formelle beslutning i saken, og vil dermed kunne svekke den interne beslutningsprosessen.
- Det er ikke grunnlag for å gi innsyn etter reglene om merinnsyn i offentleglova § 11. Dokumentet er et arbeidsdokument til internt bruk, utarbeidet som ledd i behandlingen av en søknad som ikke er ferdig behandlet. Hensynet bak varemerkeloven § 25 tredje ledd, er å sikre at forvaltningen kan gjennomføre en fri og fortrolig intern saksforberedelse, at denne kan skje effektivt uten press fra mulig offentliggjøring av foreløpige vurderinger og interne drøftinger, gjør seg gjeldende her. Dette hensynet veier tyngre enn behovet for innsyn.

Bemerkninger til klagen, jf. varemerkeloven § 51 annet ledd tredje punktum

- Patentstyret foretar alltid en konkret vurdering når det gjelder hvilke hensyn som taler for og imot å unnta et internt arbeidsdokument fra innsyn. Hensynene som er trukket frem i Patentstyrets avgjørelse av 24. november 2025 er konkrete hensyn som gjør seg gjeldende for arbeidsdokumentet i den aktuelle varemerkesøknaden. Det foreligger et reelt og saklig behov for å nekte innsyn i Patentstyrets interne arbeidsdokument i den

aktuelle søknaden. Det er særlig hensynet til å sikre Patentstyrets frie og fortrolige interne saksforberedelse i en sak som er under behandling, og at denne kan skje effektivt uten press fra mulig offentliggjøring av foreløpige vurderinger og interne drøftinger, som er tungtveiende.

- Klagers fullmektig trekker frem at Patentstyret i flere år har hatt som praksis å gi innsyn i interne arbeidsdokumenter. Dette er riktig, og er fremdeles hovedregelen hos Patentstyret. Denne praksisen er imidlertid strammet inn noe de siste årene, da innsyn har ført til uheldige konsekvenser i enkelte saker som har vært under behandling. I denne forbindelse vises det til konkrete tilfeller hvor det bes om innsyn i arbeidsdokumentet, og hvor Patentstyrets interne drøftelser deretter brukes av søker som argumentasjon for at søknader bør registreres. Se for eksempel brev av 7. oktober 2025 i søknad nr. 202504273, GYMGROSSISTEN, som er tilgjengelig i Patentstyrets søkedatabase på nett.
- Innsyn i pågående saker kan hindre den frie drøftingen internt i Patentstyret. Det kan også gi et misvisende bilde av saken og kan skape et utilbørlig press. Hensynet til en forsvarlig og uavhengig saksbehandling kan tilsi avslag på innsyn i arbeidsdokumentet. Det er formelle uttalelser som gir uttrykk for Patentstyrets offisielle syn, og ikke interne drøftelser.

6 Klager har for Klagenemnda i korte trekk gjort gjeldende:

- Det bes om at Patentstyrets avgjørelse settes til side, og at klager gis innsyn i arbeidsdokumentet, jf. varemerkeloven § 25 tredje ledd, jf. første ledd, eller at det innvilges merinnsyn i arbeidsdokumentet, jf. offentleglova § 11.
- Hovedregelen er at det skal gis innsyn. Dette understrekes også i forarbeidene. Hovedregelen omfatter Patentstyrets interne arbeidsdokument, jf. Ot.prp.nr. 98 (2008-2009), s. 59. Det må foreligge et «reelt og saklig behov» for å nekte innsyn.
- Ordlyden og forarbeidene legger opp til en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Generelle betraktninger og påstander er ikke tilstrekkelig begrunnelse for å avslå innsyn. Patentstyrets begrunnelse gir ikke uttrykk for å være foretatt etter en konkret og reell vurdering. Det fremgår ikke av avgjørelsen hvilke konkrete hensyn som tilsier at arbeidsdokumentet må unntas offentlighet.
- Det er ikke riktig at innsyn i arbeidsdokumentet vil gi et «misvisende bilde» av Patentstyrets beslutning. Den foreløpige nektelsen angir hva Patentstyret mener er det korrekte utfallet. En stadfestelse av nektelsen i Patentstyrets formelle beslutning kan da per definisjon ikke være misvisende, kun bekreftende. En potensiell omgjøring av nektelsen, kan neppe begrunne unntatt offentlighet. En omgjøring vil være et ubetinget gode for søker, og innsyn kan styrke mulighetene for søker å få til en omgjøring. Avslag på innsyn, som dermed kan redusere sjansene for omgjøring, fordi omgjøringen kan være

misvisende, fremstår som et kontraintuitivt hensyn som ikke begrunner et «reelt og saklig behov» for å unnta arbeidsdokumentet fra innsyn.

- Patentstyret har ikke godtgjort hvordan innsyn i den konkrete saken kan svekke den interne beslutningsprosessen. Det er ikke oppgitt noen reell vurdering og avveining av hva som utgjør et «reelt og saklig behov» for avslaget på innsyn. Avslaget må derfor oppheves.
- Det foreligger konkrete hensyn som tilsier at innsyn må innvilges, og disse veier tyngre enn eventuelle hensyn som tilsier unntatt offentlighet. For å ivareta egne interesser, har søker behov for så mye informasjon om grunnlaget for nektelsen som mulig. Mens Patentstyrets begrunnelser er korte, og preget av standardsnutter, kan arbeidsdokumentet si mer om vurderingen som ligger bak utfallet. Innsyn i arbeidsdokumentet kan gi verdifull informasjon om hvordan argumentasjonen kan bygges og hvilket ytterligere materiale som bør innhentes og fremlegges.
- Patentstyret har i flere år hatt praksis for å innvilge innsyn i interne saksdokumenter. Det påklagede avslaget er ett av flere den siste tiden, hvor den samme generelle begrunnelsen er gitt, noe som fremstår som en villet generell praksisendring. Dette vil ikke være i tråd med lovverket, hvor det skal foretas en konkret vurdering i hvert tilfelle. Antallet tidligere innvilgelser, tilsier at Patentstyret ikke har vurdert at innsyn vil skape et misvisende bilde eller svekke interne beslutningsprosesser.
- Bestemmelsen i offentleglova § 11 legger opp til en tilsvarende vurdering som etter varemerkeloven § 25 tredje ledd, nemlig hvorvidt «omsynet til offentlig innsyn veier tyngre enn behovet for unntak».
- De samme argumenter som er fremsatt etter varemerkelovens § 25 tredje ledd gjør seg gjeldende her. Patentstyrets avslag er ikke tilstrekkelig begrunnet, og hensynet til offentlig innsyn veier tyngre enn det konkrete behovet for unntak. Det må derfor innvilges merinnsyn etter offentleglova § 11.
- Patentstyret hevder de «alltid foretar en konkret vurdering fra sak til sak», men en sammenligning av denne avgjørelsen med tidligere avslag er nesten identiske, og dette viser at det ikke er foretatt noen konkret vurdering.
- Det er en forskjell på interne drøftelser i Patentstyret, og det som nedskrives i arbeidsdokumentet, og det er opp til Patentstyret hvordan arbeidsdokumentet formuleres. Dette må ligge i bakhodet når man vet at innsyn kan innvilges. I tillegg har Patentstyret adgang til å unnta enkeltopplysninger i arbeidsdokumentet, som for eksempel personopplysninger. Et generelt ønske om å unnta arbeidsdokumentet, og en påstand om hensynet til fri drøftelse, kan Patentstyret vanskelig høres med.
- Patentstyret konkretiserer ikke hvilke uheldige konsekvenser innsyn kan ha. Patentstyret har lagt ved lenke til varemerkesøknad nr. 202504273, GYMGROSSISTEN, hvor interne drøftelser ble brukt som argumentasjon for registrering. Dette kan ikke karakteriseres

som en uheldig konsekvens. Innsyn kan nettopp gi bedre informasjon om grunnlaget. Det ligger i kjernen av en innsynsbegjæring å bruke informasjonen på denne måten.

- Patentstyret påstår at innsyn kan medføre «utilbørlig press». «Utilbørlig» er en rettslig standard som innebærer særdeles høy terskel, og handlingen må fremstå særlig kritikkverdig. For eksempel oppførsel, handlinger eller avtaler som er sterkt upassende, urimelige, uakseptable eller i strid med alminnelige normer for oppførsel i samfunnet eller arbeidslivet. Tvisteloven § 22-7 gir retten mulighet til å nekte bevis som er skaffet til veie på en «utilbørlig måte». Eller avtaler inngått under tvang, utnyttelse av en annen parts vanskelige stilling. Gitt hva som ligger i den rettslige standarden «utilbørlig», er ikke dette et relevant moment i saken, særlig uten en konkret begrunnelse.

7 Klagenemndas vurdering:

8 Klagenemnda er kommet til samme resultat som Patentstyret, men med en mer omfattende begrunnelse.

- 9 Klagen gjelder Patentstyrets avslag på innsyn i et internt dokument, jf. varemerkeloven § 25 tredje ledd og avslag på å gi merinnsyn etter offentleglova § 11. Klagenemnda har kompetanse til å prøve spørsmålet om innsyn, jf. varemerkeloven § 49, femte ledd nr. 3.

Vurderingen av om innsyn kan avslås etter varemerkeloven § 25 tredje ledd

- 10 Ifølge varemerkeloven § 25 første ledd kan enhver kreve innsyn i søknaden med vedlegg og alle dokumenter i saken, «om ikke annet er bestemt i annet og tredje ledd». Andre ledd inneholder et unntak for forretningshemmeligheter. I tredje ledd fastslås det at: «Dokumenter som Patentstyret har utarbeidet for sin egen interne saksforberedelse kan unntas fra offentlighet».
- 11 Forarbeidene til bestemmelsen i tredje ledd, Ot. Prp. nr. 98 (2008-2009) side 61 lyder slik:

«Etter tredje ledd kan dokumenter som Patentstyret har utarbeidet for sin egen interne saksforberedelse unntas fra offentlighet. Bestemmelsen er i samsvar med gjeldende rett, men ordlyden er harmonisert med offentleglova § 14 første ledd. Departementet forutsetter at Patentstyret gir innsyn i sine interne forslag og betenknninger hvis det blir bedt om det, og det ikke foreligger et reelt og saklig behov for å nekte innsyn, se prinsippet om meroffentlighet i offentleglova § 11.»

- 12 Varemerkeloven § 25 tredje ledd er altså harmonisert med offentleglova § 14 som fastslår at et organ kan «gjere unntak fra innsyn for dokument som organet har utarbeidd for si eiga interne saksførebuing», men det må foreligge et reelt og saklig behov for å nekte innsyn.

- 13 I Karnovs lovkommentar til offentleglova § 14 fastslås det at organet har adgang, men ikke plikt, til å nekte innsyn i organinterne dokumenter. I utgangspunktet er det opp til organet selv å bestemme om det helt eller delvis skal nekte innsyn i dokumentet, men merinnsyn etter § 11 skal imidlertid alltid vurderes.
- 14 Adgangen til å unnta organinterne dokumenter fra innsyn er blant annet begrunnet i hensynet til å legge til rette for gode interne prosesser der de involverte fortrolig kan utveksle informasjon og bryte meninger, jf. Ot.prp. nr. 102 (2004–2005) Om lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) punkt 6.4.1. I Ot. prp. nr. 102 (side 54) slutter departementet seg i hovedsak til de vurderingene som ble gjort i St.meld.nr.32 (1997-98) s. 61, hvor unntaket for organinterne dokumenter er begrunnet slik:
- «Regjeringen mener at reglene om unntak for organinterne dokumenter gjennomgående er godt begrunnet. Regjeringen legger særlig vekt på ønskeligheten av klare ansvarsforhold utad. Innsynsreglene bør ikke utformes slik at innsyn i organinterne dokumenter skaper tvil om hva som er forvaltningsorganets beslutning eller synspunkt. Interne vurderinger og meningsbrytninger som ledd i saksbehandlingen på veien mot et standpunkt bør som i dag kunne unntas fra offentlighet. Det vises her også til faren for at offentlighet for interne dokumenter vil føre til at forvaltningen i større grad velger muntlige kommunikasjonsformer i stedet for skriftlige. Selv om en slik utvikling motivert av ønsket om å unngå offentlighet ikke er akseptabel både ut fra hensynet til en rasjonell og betryggende saksbehandling og hensynet til i ettertid å kunne dokumentere grunnlaget for beslutningene, kan slike konsekvenser vanskelig fullt ut unngås. Offentlighet omkring interne dokumenter kan også skape forventninger om et bestemt resultat. Dette kan virke uheldig når den endelige avgjørelsen i saken skal tas; det kan føre til at beslutningsfriheten innskrenkes, og at det foreløpige resultatet legges til grunn også i det endelige vedtaket, selv om det alle forhold tatt i betraktning ikke er den beste løsningen. Og velger man i en slik situasjon den beste løsningen, vil den ikke svare til de forventningene som de interne dokumentene har skapt.»
- 15 Interne vurderinger og meningsbrytninger som ledd i saksbehandlingen bør altså kunne unntas fra innsyn. Behovet for å nekte innsyn vil ofte være sterkt for interne råd, vurderinger og meningsutvekslinger. Dette kan stille seg annerledes for opplysninger som utgjør mer generelle premisser, og som er alminnelig kjente eller tilgjengelige, se blant annet Sivilombudets uttalelse i sak SOM-2020-1262.
- 16 Sammen med Patentstyrets oversendelse av klagen den 27. februar 2026, fikk Klagenemnda også fremlagt det aktuelle dokumentet som det ble begjært innsyn i. Klagenemnda vil først ta stilling til om det aktuelle dokumentet er et organinternt dokument etter varemerkeloven § 25 tredje ledd sammenholdt med offentleglova § 14.
- 17 Dokumentnavnet «Arbeidsdokument for varemerkesak» tyder på at det er tale om et organinternt dokument. Innholdet i det konkrete dokumentet viser det samme. Dokumentet er skjematisk oppstilt, og er totalt på 6 sider. Siste del inneholder en generell standardtekst med veiledning om hvordan skjemaet skal fylles ut. Den delen av dokumentet som konkret gjelder den aktuelle varemerkesaken utgjør derfor reelt sett litt

over 2 sider. Dokumentet inneholder datoer for nedtegnelsene og saksbehandlernes initialer, og har preg av en uformell loggføring for å notere synspunkter underveis i saksbehandlingen av varemerkesøknaden. Nedtegnelsene er korte og konkrete og gir uttrykk for saksbehandlernes løpende vurderinger av saken. Det fremgår også at det er konferert med flere forskjellige jurister. Videre inneholder dokumentet skjønnsmessige og uformelle kommentarer, blant annet om betydningen av bestemte ord og om hvorvidt ulike personer har vært i tvil eller ikke. Samlet sett fremstår dokumentet som et internt arbeidsdokument knyttet til en konkret sak. Hverken dokumentet som helhet eller noen av dets deler har karakter av å være en juridisk betenkning eller en utredning om den generelle rettstilstanden.

- 18 Klagenemnda har kommet til at det ikke er tvil om at dokumentet i sin helhet er utarbeidet for Patentstyrets egne interne saksforberedelse og derfor omfattes av varemerkeloven § 25 tredje ledd. Patentstyret hadde derfor adgang til å nekte innsyn etter denne bestemmelsen.

Om vurderingen av merinnsyn etter offentleglova § 11

- 19 Bestemmelsen om merinnsyn i offentleglova § 11 lyder slik:

«Når det er høve til å gjere unntak frå innsyn, skal organet likevel vurdere å gi heilt eller delvis innsyn. Organet bør gi innsyn dersom omsynet til offentleg innsyn veg tyngre enn behovet for unntak.»

- 20 Karnovs lovkommentar gir veiledning om tolkningen av bestemmelsen om merinnsyn. Bestemmelsen gjelder i de tilfeller hvor loven gir adgang, men ikke plikt til å avslå innsyn i saksdokumentet. Dette er nettopp tilfellet i denne saken, hvor varemerkeloven § 25 tredje ledd gir adgang («kan»), men ikke plikt til å unnta det organinterne dokumentet. Utgangspunktet er at organet skal gi innsyn såfram det ikke ser noe behov for å nekte innsyn helt eller delvis. Organet kan ikke nøye seg med å slå fast at det har hjemmel for å nekte innsyn, uten å foreta en vurdering av merinnsyn. Organet skal også vurdere om det bør gis innsyn i deler av det aktuelle dokumentet. Dette følger direkte av lovteksten «heilt eller delvis». Utfallet av merinnsynsvurderingen kan bli forskjellig for innsynskrav som er fremmet på ulike tidspunkt. Her er det vist til Sivilombudets uttalelse SOM-2021-4205.
- 21 I lovkommentaren fastslås det videre at merinnsynsvurderingen er et fritt forvaltningskjønn. Dette gjelder ikke bare spørsmålet om hvorvidt det skal gis innsyn, men også den konkrete avveiningen av hensyn. Det følger videre av offentleglova § 32 tredje ledd, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 34 andre ledd at klageinstansen kan prøve «alle sider av saken». Det skal vurderes om innsyn vil kunne skade nærmere angitte interesser eller lignende, se blant annet § 15 andre ledd og § 20 første ledd. Selv om et «skadevilkår» er oppfylt, må organet vurdere om hensynet til offentlig innsyn er mer tungtveiende enn behovet for unntak, jf. Ot.prp. nr. 102 (2004–2005) punkt 5.3.4. Det er bare saklige hensyn som kan tillegges vekt ved merinnsynsvurderingen. Hva som er relevante og saklige hensyn for å nekte innsyn, vil

bero på en tolkning av den konkrete unntaksbestemmelsen som vurderes benyttet. Det må vurderes om hensynene som ligger til grunn for unntaksbestemmelsen gjør seg gjeldende i det konkrete tilfellet, og med hvilken tyngde.

22 Ved Klagenemndas vurdering av meroffentlighet skal hensynene bak varemerkeloven § 25 tredje ledd og offentleglova § 14 tas i betraktning. Videre er formålsparagrafen til offentleglova (§ 1) en rettskildefaktor ved tolkningen av lovens øvrige bestemmelser og utgjør ett av flere momenter som må tas hensyn til ved vurderingen av meroffentlighet, se Ot.prp.nr. 102 (2004-2005) s. 114.

23 Klagenemnda har særlig merket seg disse avsnittene i merknadene til § 11 i Ot.prp. nr. 102 (2004-2005):

«Ved vurderinga av om ein skal gi meirinnsyn, skal ein på den eine sida vurdere om dei omsyna som ligg til grunn for unntaksføresegna gjer seg gjeldande i det aktuelle tilfellet. Dersom dei ikkje gjer det, bør ein gi innsyn. Sjølv om omsyna gjer seg gjeldande, må ein så vurdere kva omsyn som taler for å gi innsyn. I denne vurderinga vil ein kunne sjå på formålsføresegna i § 1, og på dei konkrete omsyn som gjer seg gjeldande i det enkelte tilfellet. Dersom omsyna som taler for innsyn veg tyngre enn behovet for unntak, bør ein gi innsyn.

Som etter gjeldande rett bør ein i praksis når ein vurderer eit innsynskrav ta utgangspunkt i behovet for unntak, og vurdere om det ligg føre eit reelt og sakleg behov for å nekte innsyn i dokumentet. Dersom eit slikt behov gjer seg gjeldande, må ein forsikre seg om at det er heimel for å gjere unntak for dokumentet.»

24 Videre har Klagenemnda sett hen til følgende avsnitt i NOU 2003:30 Ny offentlighetslov, kapittel 22.1, merknad til § 11:

«Behovet for å unnta opplysninger i et dokument må vurderes ut fra den unntaksbestemmelsen som er aktuell i det konkrete tilfelle og interesseavveiningsbestemmelsen i § 10. Så langt unntaksvilkårene er oppfylt og interesseavveiningen ikke leder til at det må gis innsyn, vil det også være adgang til å nekte innsyn.

Enkelte av lovens unntaksbestemmelser er utformet slik at de ikke utelukkende tar sikte på å gi adgang til å unnta visse typer opplysninger fordi offentliggjøring kan ha skadelige virkninger på grunn av opplysningenes innhold. Dette gjelder særlig unntaket for interne dokumenter. I forhold til dokumenter som omfattes av unntaksadgangen for interne dokumenter vil det, og særlig når det gjelder de organinterne dokumentene, gjennomgående være slik at unntaksbehovet gjør seg gjeldende for dokumentene i sin helhet. Den klare hovedregelen vil dermed være at slike dokumenter kan unntas i sin helhet.»

Den konkrete interesseavveiningen etter offentleglova § 11

25 Vurderingen må knyttes opp mot de konkrete dokumentene – eller delene av dokumentene – som organet mener bør unntas fra innsyn. Dette følger blant annet av Sivilombudets uttalelse SOM-2021-4205. Klagenemnda er enig med klager i at Patentstyrets begrunnelse er for knapp og for generell. Patentstyret har ikke i tilstrekkelig

grad knyttet vurderingen opp mot det konkrete dokumentet som det ble begjært innsyn i. Patentstyret skulle også ha vurdert merinnsyn i deler av dokumentet. I stedet for å oppheve Patentstyrets vedtak og sende saken tilbake til underinstansen, har Klagenemnda, blant annet av effektivitetshensyn, valgt å treffe nytt vedtak i saken.

- 26 Relevante hensyn etter offentleglova § 1 er behovet for åpenhet og gjennomsiktighet, for å styrke informasjons- og ytringsfriheten, den demokratiske deltakelsen, rettssikkerheten for den enkelte, tilliten til det offentlige og allmennhetens kontroll med det offentlige. Det fremgår også at loven skal legge til rette for viderebruk av offentlig informasjon.
- 27 Klager har anført at Patentstyrets begrunnede vedtak kan være korte og preget av standardtekster, og at søker av et varemerke har behov for all den informasjon man kan få for å imøtegå en nektelse.
- 28 Klagers behov for mest mulig informasjon om saken må veies opp mot Patentstyrets behov for å holde det interne arbeidsdokumentet skjernet fra offentligheten. Et internt arbeidsdokument tjener i utgangspunktet andre funksjoner enn å gi en begrunnelse utad om hvorfor et varemerke ikke kan godtas til registrering. Kravet til begrunnelse fremgår av forvaltningsloven §§ 24 og 25. Her fastslås det at enkeltvedtak skal begrunnes samtidig som de treffes. Begrunnelsen skal vise til lovhjemmel, faktiske forhold som ligger til grunn, og hovedhensynene bak skjønnsutøvelsen. Dette sikrer rettssikkerhet, gjør vedtaket forståelig og gir grunnlag for å vurdere klage. Spørsmålet om Patentstyrets realitetsbegrunnelse i denne konkrete varemerkesaken, eller i varemerkesaker generelt, oppfyller lovens krav, er ikke en del av klagesaken.
- 29 Relevante hensyn etter offentleglova § 14 er blant annet at man skal legge til dette for gode interne prosesser der de involverte fortrolig kan utveksle informasjon og bryte meninger, jf. Ot.prp. nr. 102 (2004–2005) punkt 6.4.1. Forvaltningen skal kunne ha en intern sfære der informasjon kan holdes fortrolig. Langsiktige konsekvenser av å gi innsyn kan være relevante momenter når merinnsyn skal vurderes. Dette følger blant annet av Sivilombudets uttalelser i sak SOM-2021-4205:

«Departementet har vist til at innsyn i interne dokumenter og interne merknader vil kunne skade fremtidig saksbehandling ved at saksbehandlere blir mer tilbakeholdne med å gi kommentarer, eller ved at diskusjoner tas muntlig i stedet for å nedfelles skriftlig. Ombudet er enig med departementet i at langsiktige skadevirkninger kan være relevante momenter i merinnsynsvurderingen».

Sivilombudet uttaler videre at vurderingen ikke kan være generell og overordnet, men at den skal knyttes opp mot det konkrete innholdet i dokumentet det gjelder. Departementet ble i sak SOM 2021-4205 bedt om å se hen til hvorvidt hensynene bak offentleglova § 14 første ledd gjør seg gjeldende for de konkrete opplysningene og dokumentene.

«Departementet bør blant annet vurdere om det tale om fortrolige råd og vurderinger eller faktiske opplysninger og generelle premisser. Det er først og fremst behovet for å utveksle råd

og vurderinger uten at disse blir offentlige, som begrunner unntaket for organinterne dokumenter.»

30 Etter en helhetlig interesseavveining av relevante hensyn, kan ikke Klagenemnda se at hele eller deler av dokumentet bør være gjenstand for meroffentlighet. Det foreligger relevante og saklige hensyn for å nekte innsyn i hele dokumentet. Det konkrete dokumentet inneholder nettopp uformell utveksling av interne råd og vurderinger, der behovet for å nekte innsyn er særlig sterkt. Møter og uformell konferering med kolleger kan sikre kompetansebygging. Det er av stor betydning at ulike faglige synspunkter kan fremmes åpent. Vissheten om at et internt arbeidsdokument kan bli offentliggjort, kan virke hemmende på den interne meningsutvekslingen. Klagenemnda har kommet til at offentliggjøring av dette interne arbeidsdokumentet vil kunne ha en dempende effekt på den frie meningsutvekslingen i fremtiden. Offentliggjøring vil også kunne føre til at arbeidsdokumenter blir knappere i formen i tiden som kommer, og at vurderinger heller gjøres muntlig uten å bli nedtegnet. Synspunkter som bare uttrykkes muntlig blir lett glemt, eller de kan bli gjenfortalt på en upresis og feilaktig måte. Det at synspunkter og innspill underveis i saksbehandlingen ikke noteres skriftlig, kan være skadelig for sakens fullstendige opplysning, og for den interne kommunikasjonen. Det er åpenbart at en saksbehandler kan ha behov for å lese hva andre har ment om saken tidligere.

31 I merinnsynsvurderingen kan tidsmomentet være sentralt. Behovet for unntak vil ofte reduseres etter hvert som tiden går, eller etter at en sak er avsluttet, se blant annet Sivilombudets uttalelse fra 20. oktober 2020 (SOM-2020-1262):

«Å kunne unnta fra offentlighet interne meningsbrytninger på et tidlig trinn i saksbehandlingen, bidrar blant annet til å fremme en best mulig avgjørelse i saken, samtidig som det motvirker at forvaltningen i større grad velger muntlige kommunikasjonsformer i stedet for skriftlige. Dokumenter som inneholder råd og vurderinger, ligger derfor i kjerneområdet for § 14 første ledd.»

I foreliggende sak ble det begjært innsyn i Patentstyrets arbeidsdokument før saken var ferdig behandlet. Tidsaspektet er et moment som tilsier at innsyn ikke skal gis. Patentstyret har behov for arbeidsro underveis i saksbehandlingen. En aktiv og uhindret meningsutveksling er viktig for sakens opplysning, og for at den endelige avgjørelsen i varemerkesaken skal bli av best mulig faglig kvalitet.

32 Patentstyret uttaler at de «har erfart uheldige konsekvenser av å gi innsyn i enkelte saker mens de har vært under behandling». I denne sammenheng vises det til hvordan informasjon fra det interne arbeidsdokumentet ble brukt av søkers fullmektig i argumentasjonen i en konkret varemerkesak, nemlig GYMGROSSISTEN. Klager mener på sin side at Patentstyret ikke har konkretisert hvilke uheldige konsekvenser innsyn kan ha.

33 Klagenemnda vil fremheve at hver begjæring om innsyn skal vurderes konkret, og at det arbeidsdokumentet som det siteres fra i brev av 7. oktober 2025 inneholder andre

opplysninger enn i nærværende sak. Likevel er det noen fellestrekk som går igjen i arbeidsdokumentene, nemlig at de refererer personlige synspunkter, inneholder enkeltpersoners initialer og hvem det er diskutert med, og at de er uformelle i formen. Patentstyrets behov for fri meningsutveksling og de langsiktige dempende virkningene som omtalt ovenfor i avsnitt 29 til 31 gjør seg etter Klagenemndas syn gjeldende i begge saker. Klagenemnda er enig med Patentstyret i at det er de formelle uttalelsene som uttrykker Patentstyrets offisielle syn, og ikke interne drøftelser.

- 34 Klager mener at det ikke er riktig at innsyn i arbeidsdokumentet vil gi et «misvisende bilde» av Patentstyrets beslutning. Klagenemnda er til dels enig i dette. Argumentet om misvisende bilde kommer slik Klagenemnda ser det først inn der man vurderer å gi innsyn i deler av dokumentet, og ikke hele. Hvis det å gi innsyn i en del av dokumentet, gir et «åpenbart misvisende bilde», kan hele dokumentet unntas, se til dette NOU 2003:30 Ny offentlighetslov, kapittel 22 under merknaden til § 11. I denne saken har Patentstyret uansett kommet til at det nektes innsyn i hele dokumentet, og da kommer ikke denne problemstillingen på spissen.
- 35 Klagenemnda har kommet til at klagers behov for informasjon er mindre tungtveiende enn Patentstyrets behov for å unnta sitt interne arbeidsdokument i denne saken. Klagenemnda har både vektlagt generelle langsiktige dempende virkninger og det konkrete behovet for arbeidsro i en intern sfære under saksbehandlingen av denne konkrete saken. Klagers behov for informasjon forutsettes dekket av de skriftlige realitetsbegrunnelsene som følger av Patentstyrets skriftveksling med søker og dennes representant underveis i søknadsbehandlingen, samt begrunnelsen som fremgår av Patentstyrets formelle vedtak. Klagers rettsikkerhet og kontradiksjon ivaretas av Patentstyrets begrunnede brev og avgjørelser, som skal oppfylle kravene til begrunnelse som fremgår av forvaltningsloven, og som dermed skal gi tilstrekkelig informasjon til å imøtegå argumentasjonen, og å vurdere klage på Patentstyrets endelige vedtak i varemerkesaken.
- 36 Klagers argument om at Patentstyret i flere år har hatt praksis for å innvilge innsyn i interne saksdokumenter, kan ikke være avgjørende. Vurderingen er foretatt konkret opp mot arbeidsdokumentet i foreliggende innsynssak.
- 37 Klager kan heller ikke gis rett i at det er «forskjell på interne drøftelser i Patentstyret, og det som nedskrives i arbeidsdokumentet, og det er opp til Patentstyret hvordan arbeidsdokumentet formuleres». Etter Klagenemndas syn fremstår det som skrives i arbeidsdokumentet nettopp som et kort og uformelt sammendrag av interne drøftelser. De hensyn som ligger bak varemerkeloven § 25 tredje ledd og offentleglova § 14 tilsier at Patentstyret ikke skal trenge å legge bånd på seg når den frie meningsutvekslingen skal refereres skriftlig.
- 38 Klagenemnda konkluderer med at det ikke skal gis innsyn i dokumentet, jf. varemerkeloven § 25 tredje ledd og offentleglova § 11. På denne bakgrunn stadfestes Patentstyrets avgjørelse.

Det avsies slik

Slutning

Klagen forkastes.

Sarah Wennberg Svendsen
(sign.)

Tore Lunde
(sign.)

Margrethe Lunde
(sign.)